

За наукові КАДРИ

Орган партбюро, ректорату, комітету ЛКСМУ, профкому та місцевому
Одеського Державного Університету ім. І. І. Мечнікова

СЕРЕДА

16

ГРУДНЯ

1953 року

№ 30 (398)

Ціна 20 коп.

Вся справа підготовки аспірантів повинна бути підпорядкована завданням комуністичного будівництва, вихованню зрілих, ініціативних молодих вчених, відданих соціалістичній Батьківщині, здатних творчо розвивати науку.

ПІДВИЩУВАТИ ЯКІСТЬ ПІДГОТОВКИ АСПІРАНТІВ

Підготовка наукових кадрів являється однією із найважливіших умов дальшого прогресу радянської науки. Кожна галузь науки може досягти великих успіхів лише в тому випадку, якщо буде забезпечений постійний ріст нових кваліфікованих наукових кадрів.

Радянська держава проявляє велике піклування про вищу підготовку наукових працівників.

Багатогранні і складні завдання, які стоять перед радянською наукою, пред'являють високі вимоги до наукових кадрів, до їх навчання і виховання. Вся справа підготовки аспірантів повинна бути підпорядкована насущним завданням комуністичного будівництва, вихованню зрілих, ініціативних молодих вчених, відданих соціалістичній Батьківщині, здатних творчо розвивати науку.

Проте у великій і важливій справі підготовки наукових кадрів є немало крупних недоліків.

Відомо, наприклад, що тільки біля однієї третьої аспірантів встигають за трьохрічний строк підготувати і захистити дисертації. Частина дисертацій пишеться на низькому рівні, без серйозних теоретичних узагальнень, без вміння осмислити факти і цифри, здобути дисертантом в період підбирання матеріалів і експериментальних дослідів.

В багатьох дисертаціях і зараз ще немало догматизму, схоластики, цитатництва, якими окремі аспіранти намагаються прикрити відсутність хорошого знання предмета, видати все це за широку ерудицію.

Замість того, щоб підвищувати вимоги до якості дисертацій, вчені ради ряду вузів і наукових інститутів проявляють лібералізм до недбайливих і нездібних дисертантів і іноді присуджують вчені ступені кандидатів і докторів наук за явно неповноцінні роботи.

Тільки в минулому навчальному році Вища атестаційна комісія Міністерства культури СРСР відхилила, головним чином через недоброякісність дисертацій, 121 рішення вчених рад інститутів і вузів про присудження ступеня кандидата наук і 65 рішень про присудження ступеня доктора наук.

Деякі керівники наукових інститутів і вузів до цього часу вважають підготовку наукових і науково-педагогічних кадрів справою другорядною, несерйозно підходять до відбирання кандидатів до аспірантури. Внаслідок цього, в аспірантуру попадають часом люди випадкові, нездібні до творчої наукової роботи. Безпомічність і наукова безплідність таких аспірантів, звичайно, скоро

стають очевидними, але керівники вузів і інститутів не знаходять в собі сміливості вчасно відчислити їх із аспірантури. В той же час не проявляється належної турботи про відбір до аспірантури дійсно здібних людей, які проявили себе на практиці і показали свої нахили до серйозної творчої праці в даній галузі науки.

Підготовка наукових і науково-педагогічних кадрів часто проводиться по-школярському. Аспірантів змушують здавати іноді по сім, вісім і більше екзаменів, на що у багатьох із них йде більше половини часу.

В Одеському університеті, наприклад, на кафедрі російської мови аспірантів змушували здавати до 12 екзаменів. Між тим наукова робота, експеримент, підбирання матеріалу, його узагальнення і оформлення дисертації повинні займати більшу частину часу перебування в аспірантурі.

Правильне керівництво аспірантурою неодмінно включає в себе уважне відношення до кожного аспіранта. Але це не значить, що потрібно встановлювати над ним дріб'язкову опіку.

Наукове керівництво аспірантом плекає перш за все в тому, щоб дати йому вірний напрямок в роботі, озброїти необхідними методами досліджень, контролювати виконання плану, подавати наукову допомогу в переборюванні труднощів, які зустрічаються в процесі дослідження питання і оформлення дисертації.

Завдання підготовки наукових кадрів вимагають корінного покращення керівництва аспірантурою з боку наукових керівників і вчених рад вузів і інститутів. В нас є немало крупних вчених, які ведуть велику наукову роботу і успішно керують аспірантами. В той же час частина наукових керівників не почуває своєї високої відповідальності за підготовку молодих наукових працівників.

Важливе значення в підготовці аспірантів має правильний вибір тем для дисертаційних робіт. Темі повинні бути всебічно і глибоко продумані і повністю відповідати основним завданням дальшого розвитку тієї чи іншої області науки. Тільки при цій умові будуть готуватися кадри, здібні відповідати насущним вимогам комуністичного будівництва. Нерідко ж аспірантові дають або надзвичайно широкі, розпливчаті теми, або дрібні, місцеві, які не мають серйозного наукового значення. Чим новим, наприклад, могла збагатити медичинську науку дисертаційна робота на тему «Мікроклімат

київських поліклінік», що захищалась в стінах Київського медичинського інституту і виявилась по суті поширеним санітарним актом? Несерйозний підхід до вибору тем для кандидатських дисертацій приводить ще до того, що в одного й того ж аспіранта вони міняються по декілька раз, що перешкоджає в строк оформити дисертацію. В Сталінградському педагогічному інституті одному із аспірантів тему міняли п'ять раз.

Хороша кандидатська, а тим більш докторська дисертація повинна явитись певним ступенем в розробці тієї наукової проблеми, якій вирішив присвятити себе дисертант. Саме з цієї точки зору повинні підходити до дисертації наукові керівники і вчені ради, добиваючись справжньої наукової розробки тематики дисертацій у відповідності з основними завданнями тих або інших галузей знання. Наші провідні вчені повинні висувати перед аспірантами найбільш важливі теми.

Велика відповідальність лежить на вчених радах вузів і інститутів за своєчасний захист дисертацій.

Недопустимо, коли аспірант, який своєчасно підготував і здав дисертацію, протягом тривалого часу не може добитися її захисту. У Всесоюзному науково-дослідному інституті гідротехніки і меліорації деякі готові до захисту дисертації залишаються по сім-вісім місяців. В Московському педагогічному інституті імені В. П. Потьомкіна зібралось таке велике число дисертацій, що на розгляд їх вчентій раді потрібно буде приблизно рік. Обов'язок вчених рад — з високою відповідальністю оцінювати кожну дисертацію, всіляко підтримувати творчо підготовлені роботи, сприяти розвитку наукової критики при їх обговоренні, робити із обговорень необхідні висновки.

Підготовка і виховання наукових кадрів повинні бути під неослабним контролем партійних організацій вузів і наукових інститутів. Вони призвані брати активну участь в підборі кандидатів до аспірантури, цікавитися всім ходом їх підготовки, ідейно загартовувати наукову молодь.

Вирощування молодих кадрів науки — справа великої державної ваги. В цій справі не можуть бути терпимі самоплив і невимогливість. Від якості підготовки нових наукових кадрів залежить майбутнє нашої науки.

(З передової газети «Правди» від 7-го грудня 1953 р.)

Зміцнюємо зв'язок з підшефним колгоспом

У відповідь на постанову вересневого Пленуму ЦК КПРС професорсько-викладацький і студентський колектив нашого університету організовує практичну допомогу підшефному

колгоспу ім. Леніна, Великомихайлівського району. В колгосп виїжджали викладачі і студенти філологічного і геолого-географічного факультетів нашого університету.

ПРАКТИЧНА ДОПОМОГА

5 грудня до колгоспу ім. Леніна, підшефного Великомихайлівського району виїхала група викладачів та студентів геолого-географічного факультету.

У бесідах з головою, агрономом та зоотехніком колгоспу були встановлені необхідні заходи наукової допомоги господарству, що її мають надати університетські геологи, географи, ґрунтознавці.

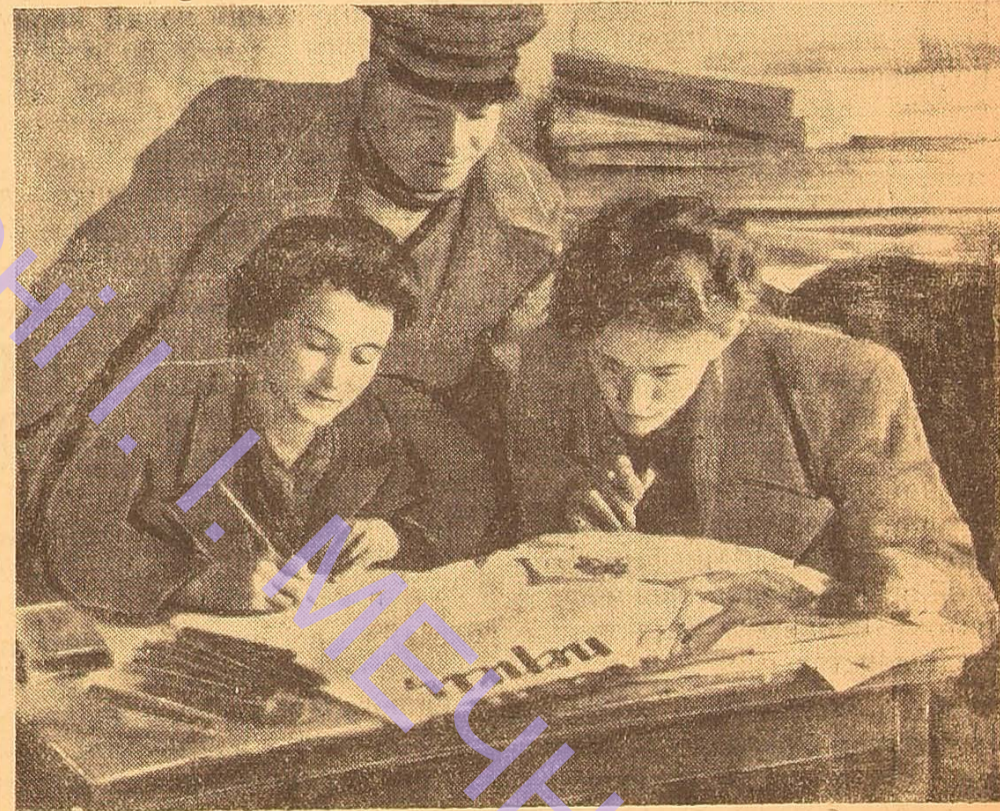
Вчені факультету допоможуть колгоспу обладнати метеорологічний пункт та агрохімічну лабораторію, ввести правильні травопільні сівозміни, розв'язати питання водопостачання, тощо.

Комсомольські активісти факультету зустрілись з комсомольцями колгоспу. Студенти подарували колгоспній молоді бібліотеку з 350 книг, художньо оздобили комсомольську кімнату колгоспу та кабінет агрокультури.

Увечері в клубі колгоспу відбулись урочисті збори, присвячені Дню Радянської Конституції. Із змістовною доповіддю про найдемократичнішу конституцію в світі виступив доцент О. М. Смірнов.

Збори закінчились великим концертом художньої самодіяльності студентів, тепло зустрінутих колгоспниками.

М. ЧИСТЯКОВА.

На фото: студенти-філологи випускають в колгоспі гумористичну газету «Колгоспний перець!»

ЗУСТРІЧ З КОЛГОСПНИКАМИ

7 грудня 1953 року в червоному кутку гуртожитку відбулася зустріч студентів з передовиками колгоспу ім. «Карла Лібкнехта».

Парторг колгоспу т. Герман розповів про те, як колгоспники зустріли рішення вересневого Пленуму КПРС і як виконують ці рішення.

Крім організаційної роботи, колгоспники докорінно переглянули п'ятирічний план колгоспу, приділяючи велику увагу розвитку овочів для забезпечення ними міста.

Коваль колгоспу т. Супрун розповів про застосування техніки в колгоспах і механізації

багатьох процесів праці. Він вказав на велике значення кадрів у сільському господарстві і закликав студентів приїхати працювати на село.

Комсорг колгоспу т. Селезньов розповів про роль комсомольської організації в колгоспі.

Студентка V курсу т. Кошелева у відповіді колгоспникам пообіцяла від імені всіх студентів університету, що вони з радістю поїдуть працювати на село, щоб принести якомога більше користі.

ЗАВЕРТАЛЮК.

ДОБРОЯКІСНО ЗАКІНЧИТИ БУДІВНИЦТВО

В Шампанському провулку, напроти університетського стадіону, звернений головним фасадом в сторону Пролетарського бульвару звівся своїми трьома поверхами перший учбовий корпус майбутнього університетського містечка.

Майбутнє університетське містечко займає площу в 22 гектари. Це буде красиво упорядкована територія, на якій розміститься 26 споруд. Вхід у містечко відкриватиме головний корпус, в якому розмістяться філологічний та історичний факультети. Далі йтимуть учбові корпуси фізико-математичного, хімічного, біологічного, геолого-грунтового, географічно-економічного факультетів. Окремо будуть розташовані бібліотека, клуб, оранжерея, баня, гуртожитки, різні господарські приміщення. До послуг спортсменів будуть стадіон, тенісний та волейбольний майданчик, тир.

Першим втіленням цього проекту є вже збудований учбовий корпус біологічного факультету. На розпочаті ще до війни за проектом «Гипровуз» будівництво цього корпусу в 1950 році було асигновано 6 мільйонів 950 тисяч карбованців. В IV кварталі 1953 року будинок мав бути введений в експлуатацію. Грудень—останній місяць зазначеного кварталу, але Одеська будівельна організація «Вузстрой», яку очолює тов. Худолєєв, будинок в експлуатацію ще не здасть.

Не зважаючи на те, що строк здачі будинку вже пройшов, все ж таки значна частина оздоблюваних робіт ще не виконана. Ось-ось почнуться морози, а зовнішня каналізація ще й досі не закінчена. Вже почалися внутрішні оздоблювальні роботи, а вентиляції і газифікації в будинку ще немає. Будівельникам доведеться пробити вже оздоблені стіни. Однією із значних причин

розтягнення строків будівництва є те, що й досі в збудованому корпусі не діє центральне парове опалення. Будівельники власними силами зробили монтаж парового опалення, але монтаж був забракований спеціалістами, і його довелося переробити. Відсутність опалення в цей час затримує закінчення фронту штукатурних робіт. Лише на 1/3 виконано малярні роботи, десь аж після нового року будуть виготовлені парадні двері.

Як не прикро, але частина виконаних робіт уже зараз має дефекти. В час негоди протікає дах, промокають стіни, що може негативно відбитись на загальному стані будинку. Не всі роботи будівельниками виконані доброякісно і за проектом. Дуже неприємне враження справляють цегляні колони квадратного перерізу, починаючи з головного вестибюлю і кінчаючи третім поверхом. На думку спеціалістів, без цих колон, причаймі на третьому поверсі, можна було обійтись або треба було будувати їх з більш легкого матеріалу і круглої форми. Поганий вигляд матиме головний вестибюль.

Будівниками ще не освоєно 800 тисяч карбованців, ще не зроблено жодної роботи по впорядкуванню території, а прораб будівництва тов. Крамарський вважає, що будинок можна здати в експлуатацію в березні місяці 1954 року.

Трохи іншої думки про це працівники господарчої частини університету. Інженер тов. Алексєєв та прораб тов. Фірманюк вважають, що до повної експлуатації новий корпус може бути зданий до початку нового навчального року. Товариш Алексєєв заперечує проти часткової здачі будинку в експлуатацію, бо це веде до зменшення відповідальності будівельників за якість роботи і

до затягнення строків повної здачі об'єкту будівництва на невизначений час. А така практика у «Вузстрой», очолюваного тов. Худолєєвим, є.

Ось уже більше п'яти років експлуатується будівля гідрометеорологічного інституту, але він і досі не прийнятий державною комісією через значні недоробки. Ще й досі в лабораторіях фізико-математичного й хімічного факультетів відсутня вентиляція, а це недоробка будівельників цього ж «Вузстрой». Таких помилок допускати більше не слід. Будівлю краще здати в повну експлуатацію трохи пізніше, але повністю закінченою, ніж раніше, але із значними недоробками.

Багато роботи доведеться ще виконати будівельникам по упорядкуванню території. На це асигновано 320 тисяч карбованців. Будівельники проєктують вхід на територію нового учбового корпусу біологічного факультету з боку Шампанського провулку, який буде заасфальтовано. Для регулярного сполучення між новим учбовим корпусом і університетом буде курсувати комфортабельний автобус.

Лабораторії та учбові кабінети нового корпусу будуть оснащені найновішими вітчизняними приладами на суму 845 тисяч карбованців. Ціна окремих приладів становить близько 15,5 тис. карбованців.

Комуністична партія та Радянський уряд щедро відпустили на будівництво нового учбового корпусу університету значні кошти. Справа честі будівельників високоякісно закінчити оздоблювальні роботи і ввести в експлуатацію нову будівлю університету з високою оцінкою приймальної державної комісії.

Рейдова бригада газети
І. Лисаківський, Т. Фільмус, А. Туровський.

Про наукову роботу аспірантів

З почуттям великого задоволення зустріє колектив Одеського державного університету історичні постанови вересневого Пленуму ЦК КППС. Наші вчені, студенти, співробітники відгукнулись на цей новий доказ піклування партії та уряду про благо народу ще більшими успіхами в роботі та навчанні. На сторінках газети «За наукові кадри» були опубліковані виступи наших провідних вчених. З них ми довідалися, які саме конкретні міроприємства проводяться на кафедрах в справі всебічної допомоги нашому сільському господарству. В цю роботу включаються і студенти.

Чи можна це сказати й про аспірантів? Очевидно, що ні. Аспіранти не приймають участі в розробці важливої тематики кафедр, скерованої на допомогу сільському господарству.

Наукова підготовка аспірантів має ще серйозні хиби: переважаюча більшість аспірантів закінчує свій строк навчання без захисту дисертацій (за три роки з 65 аспірантів тільки 14 захистили дисертації). Таке неприпустиме становище, очевидно, ще в недостатній мірі турбує наукових керівників та самих аспірантів.

«Вирощування молодих кадрів науки, — пише «Правда» в своїй передовій статті від 7 грудня 1953 р., — справа великої державної ваги. В цій справі не можуть бути терпимі самоплив і невимогливість. Від якості підготовки нових наукових кадрів залежить майбутнє нашої науки.

Нерідко написання, оформлення та здача дисертацій перетворюється на самоціль. Аспіранти не виступають на наукових конференціях, диспутах, не живуть єдиним творчим життям з колективами кафедр. Аспіранти, як правило, не здають статей в факультетські

наукові збірники, не публікуються в інших періодичних виданнях. Тільки 5 аспірантів нашого університету в процесі підготовки дисертацій опублікували статті наукового характеру: І. С. Яшин (кафедра мікробіології, науковий керівник — член-кореспондент АН УРСР, проф. В. П. Тульчинська), Е. П. Стрелкова (астрономічна обсерваторія, науковий керівник — член-кореспондент АН УРСР, проф. В. П. Цесевич), Р. П. Шумило, (кафедра зоології безхребетних, науковий керівник — член-кореспондент АН УРСР проф. М. П. Савчук), Л. А. Рябова (кафедра фізіології тварин, науковий керівник—проф. Р. О. Файтельберг), І. М. Дузь (кафедра української літератури, науковий керівник—доц. А. В. Недзвідський).

Таким чином, наші аспіранти, очевидно, не розуміють того, що наукові статті пишуть не тоді, коли необхідно випустити збірник, а тоді, коли автор або група авторів в результаті наукового дослідження приходять до цікавих висновків, і про них необхідно сповістити через пресу.

Спостерігається також серед аспірантів якість дивне побоювання здавати до друку вже готові розділи дисертацій. Треба, нарешті, поставити завдання перед керівниками аспірантів та аспірантами систематично публікувати розділи з дисертацій та статті наукового характеру. Не можна вважати нормальним становище, коли про результати наукових досліджень дисертанта має уяву лише вузьке коло науковців усього закладу, де вчиться сам дисертант.

В. В. МАРТИНОВ, канд.
філологічних наук.

Шановні товариші!

Як і весь радянський народ, хлібороби нашого колгоспу прикладають усіх зусиль, щоб в найближчі два-три роки створити достаток продовольчих товарів, забезпечити дальший зріст і різносторонній розвиток нашого колективного господарства.

У цій своїй роботі ми зустрічаємо ряд утруднень, вирішення яких потребує висококваліфікованої наукової допомоги. Тому-то ми й звертаємось до Вас з проханням допомогти нам розв'язати ряд актуальних питань підвищення культури землеробства і тваринництва не лише нашого колгоспу, а й всіх господарств українських степів.

Разом з тим вирішення запитів практики допоможе Вам, на нашу думку, вирішити і ряд наукових питань.

Наше господарство спеціалізується на вирощуванні насіння багаторічних трав. Як відомо, значення цих культур у травопільній системі землеробства важко переоцінити.

Запроваджуючи літні посіви люцерни по чистих парах за методом акад. Т. Д. Лисенка,

ми досягли порівняно високих врожаїв сім'ян та сіна. Прибутки від люцернового насінництва становлять майже третину всіх наших грошових прибутків.

Майже всі степові колгоспи Одещини вирощують люцерну з нашого насіння, та, на жаль, врожаї трав у нас несталі. Так, у цьому році в умовах виняткової посухи, багаторічні трави були пошкоджені різними шкідниками і захворюваннями, що різко знизили врожайність.

Для боротьби з шкідниками ми придбали надзвичайно коштовні оприскувачі та ядохімікати. Та, на жаль, ефект їх запровадження був надзвичайно низьким.

На нашу думку, найбільш ефективними можуть бути біологічні методи боротьби із шкідниками рослин. Ми й звертаємось з проханням до ентомологів університету допомогти нам у розв'язанні цього питання.

Важливе значення у вирощуванні люцерни має перехресне запилювання квіточок бджолами.

І хоч ми маємо велику пасіку, в якій нараховується понад

ТІСНІШЕ ЗВ'ЯЗОК НАУКИ З КОЛГОСПНОЮ ПРАКТИКОЮ

(Лист голови колгоспу ім. Леніна, Великомихайлівського району, Григорія Прокоповича БУЛГАКИ до наукових працівників Одеського університету)

150 бджолосімей, використати цей резерв росту врожайності трав ми не можемо, через те що наш пасічник, досвідчений практик, мало ознайомлений з «дресированням» бджіл на люцерну в час її цвітіння.

Допомога Ваших спеціалістів у цій справі була б дійсно неоцінною.

Наше спеціальне насінневе господарство повинно будуватись на основі високої культури землеробства з урахуванням ґрунтових умов нашого землекористування, його мікрокліматичних особливостей, господарчої цінності посівного матеріалу, тощо.

Нам необхідно мати крупномасштабну карту ґрунтів колгоспу, свій агрометеорологічний пункт, свою контрольну агрохімічну лабораторію, свій добре обладнаний кабінет агрокультури.

Навіть при наявності кваліфікованих агронома, зоотехні-

ка та ветеринарного робітника вирішити ці заходи без істотної наукової допомоги ми не можемо.

І тут ми розраховуємо на Вашу діючу підтримку.

Розвиваючи багатогалузеве господарство, ми значну увагу приділяємо садівництву та виноградарству. Цього року ми приготували під сад площу, але садівного матеріалу одержати ніде. Зрозуміло, що згодом у нас буде і свій плодівий питомник. Але, як то кажуть, «лиха біда—початок». От для початку ми й просили б працівників Вашого відомого Ботанічного саду допомогти нам садівним матеріалом, та, до речі, таким чином перевірити свої наукові дослідження у виробництві.

Бичем важливішого цеху нашого господарства — тваринництва є недостатнє водопостачання тваринницьких ферм. На наших фермах нараховується майже 2,5 тисячі голів тварин. І якщо на кожен голову нами заготовлено кормів понад 20

центнерів, то водою для тварин наші ферми забезпечені надзвичайно погано. Єдиним надійним джерелом водопостачання в умовах наших степів, як відомо, є артезіанські колодязі. Для встановлення їх ми заключили договори з відповідними організаціями. Та справа в тім, що і їм гідрогеологічні умови нашого району невідомі.

Ми гадаємо, що і тут найбільш надійну допомогу можуть нам надати Ваші товариші.

В великою любов'ю відносяться трудящі до радянської науки, науки глибоко народної, метою якої є щастя народу. Шляхи її росту пролягають через найтісніші зв'язки з практичною роботою.

Тому то ми й впевнені, що лише у творчій співдружбі нашої ми досягнемо вершин людського щастя.

З нетерпінням чекаємо Вас. Добро пожалувати, дорогі друзі!

Г. П. БУЛГАКА, голова колгоспу ім. Леніна, Великомихайлівського району.

ПІДГОТОВЦІ ДО ЗИМОВОЇ СЕСІЇ — НАЛЕЖНУ УВАГУ!

ХІМІКИ ГОТУЮТЬСЯ

На всіх курсах нашого факультету розгорнулася підготовка до заліково-екзаменаційної сесії.

Перед офіційними колоквіумами, які проводились на перших чотирьох курсах, відбулись товариські колоквіуми в групах. Однак не по всіх групах вони пройшли на належному рівні.

Товариські колоквіуми можуть перетворитись в пусту трату часу, якщо перед ними студенти самостійно не опрацюють відповідний матеріал. Так пройшли товариські колоквіуми по фізиці на II курсі, де студенти збирались на колоквіуми для того, щоб читати конспекти лекцій, а не вивчати незрозумілі питання.

Як і завжди, більше уваги приділяли викладачі контролю самостійної роботи студентів першого курсу. Цей контроль носить двоякий характер. Викладач не тільки контролює роботу студентів, а й дає ряд вказівок, порад щодо опрацювання того чи іншого матеріалу,

пояснює незрозумілі питання.

По вищій математиці на I курсі було проведено два колоквіуми, причому були враховані попередні недоліки, і тому другий колоквіум студенти здали значно краще.

В кінці листопада на II курсі був проведений колоквіум з якісного аналізу. Якісний аналіз являється одним із основних курсів для всіх хімічних спеціальностей. Однак він пройшов не на належному рівні. Незадовільна була явка студентів I групи (комсорг Любіва). Студенти цієї групи гірше всіх підготувались до колоквіуму. Слід сказати, що й студенти інших груп в переважній більшості не підготували як слід матеріал. Вперше в цьому році якісний аналіз вноситься на зимову сесію, а не на літню, як це було в попередні роки.

Колоквіум з вищої математики на III курсі, проведений на початку цього місяця, показав добру підготовку студентів,

крім окремих студентів II групи (комсорг т. Гісер).

Не дивлячись на те, що третьокурсники мають один екзамен в цю зимову екзаменаційну сесію, вони вже зараз готуються до нього.

Серйозно і систематично готуються до екзаменаційної сесії і студенти четвертого курсу. Доказом цього є, зокрема, колоквіум з курсу будови речовини.

На V курсі було проведено курсові збори, присвячені питанню підготовки до екзаменаційної сесії. На зборах також обговорювалось таке важливе питання, як хід написання дипломних робіт.

В групах всіх фуркацій V курсу регулярно проводяться колоквіуми, що допоможе студентам успішно скласти екзамен.

Є всі можливості, щоб хімічний факультет і в цю сесію зайняв перше місце по успішності серед інших факультетів.

Кузіна С. І., Міщенко В. М., студенти III курсу хімічного факультету.

СВОЄЧАСНІ ЗАХОДИ

Зимова екзаменаційна сесія наближається. І є ознаки того, що в цьому році студенти фізико-математичного факультету прийдуть на іспити більш підготовленими, ніж в минулому році. Вже на початку навчального року деканат і громадські організації факультету провели ряд заходів спрямованих на зміцнення трудової дисципліни, підвищення якості навчання.

Найбільш занепокоєнь, як і раніш, викликають перший та другий курси. Колоквіуми, що відбулись в другій половині жовтня і в листопаді, показали низький рівень самостійної роботи студентів першого курсу. Тільки з аналітичної геометрії було одержано 27 поганих оцінок. В II групі фізиків I-го курсу з 14 осіб 7 одержали погані оцінки (в числі їх комсорг групи). Тому ще в кінці листо-

пада були скликані комсомольські збори перших двох курсів. На цих зборах майбутні екзаменатори і декан факультету доц. Т. Я. Сюра докладно розповіли про вимоги, які ставляться до студентів під час іспитів, про хід самих іспитів.

Першого грудня була скликана вчена рада факультету, на якій було прийнято ряд рішень про посилення учбово-методичної роботи кафедр, кабінетів та лабораторій. Найбільш ефективним міроприємством була організація зведеної таблиці обліку індивідуального виконання робіт з фізичного практикуму студентами. Таблиця користується великим успіхом.

Слід також відмітити таку корисну форму роботи, як товариські колоквіуми, на яких невстигаючі студенти одержують допомогу

ДИВНА НЕРОЗПОРЯДНІСТЬ

(Лист до редакції)

В цю сесію нам доведеться скласти екзамен по історії південних і західних слов'ян. Курс великий і повинен читатися на протязі двох семестрів. Його нам почав читати кандидат історичних наук П. О. Коршківський в другому семестрі минулого року й закінчив читати курс (по XVIII ст. включно) в середині жовтня. З того часу і до 7 грудня курс історії слов'ян не читався взагалі.

Коли вяснилось, що курс не читається, а це єдиний екзамен на нашому курсі, деканат почав вживати термінових заходів. У грудні знов стали читати історію слов'ян, але як? Здавалось би, що після XVIII століття слід було б читати XIX. Однак, в деканаті історичного факультету, очевидно, думають інакше. Ввели паралельно читання і дев'ятнадцятого і двадцятого століть, але поки що почали читати тільки двадцяте. На наше законне обурення, — де ж історична послідовність, — декан факультету К. Г. Мигаль відповів, що ми

мовляв, не учні і історична послідовність нам ні до чого (!)

Особливе обурення викликає той факт, що й тепер, коли до екзаменаційної сесії залишилось лише три тижні, а повинно бути вчитано 52 години по курсу історії слов'ян, деканат допускає, щоб у нас марно пропадали по дві пари лекцій, як, наприклад, це було 9 і 12 грудня. Допенти Петряев К. Д. і Алексеев-Попов В. С. не можуть нам читати лекцій в деякі години, а деканат не перебудував розкладу так, щоб дати нам можливість використати цей вільний час. Ми обурені цим неподобним відношенням деканату до робочого часу студентів і вважаємо, що всі вищезгадані факти являються наслідком зневажливого і безвідповідального ставлення деканату до справедливих вимог студентів історичного факультету.

Кореновський О., Азарова В., Чимбір С., Фьодоров В., Алексанова З. і 20 підписів.

ВІД РЕДАКЦІЇ:

При перевірці вяснилось, що факти, наведені в листі, мали місце. Сподіваємось, що партійне бюро і

ректорат університету вживуть необхідних заходів до усунення цих недоліків.

НОВІ КНИГИ

У видавництвах України вийшли з друку такі книги:
П. Тичина. Могутність нам дана. Вірші. Держлітвидав. 214 стор. Ціна 4 крб.
Проф. С. Х. Чавдаров. Педагогічні ідеї Т. Г. Шевченка. Видавництво «Радянська школа». 206 стор. Ціна 5 крб. 55 коп.

О. Кривошея, заслужена вчителька школи УРСР. **Учитель і комсомольська організація.** Видавництво «Молодь». 84 стор. Ціна 1 крб. 15 коп.

У видавництві «Радянський письменник» вийшли з друку такі книги:

М. Шамота. Ідейність і май-

стерність. Літературно-критичні статті. 263 стор. Ціна 4 крб. 75 коп.

І. Ле. Роман міжгір'я. Роман. Перероблене і доповнене видання. 553 стор. Ціна 12 крб. 60 коп.

Люд Бай-юй. Зоря над нами. Повість. 154 стор. Ціна 3 крб. 45 коп.

Ф. Гарін. Над Ворсклою. Поезії. 63 стор. Ціна 1 крб. 65 коп.

З. Резник. Світанок над Влтавою. Роман. Російською мовою. 360 стор. Ціна 5 крб. 30 коп.

І. Гончаренко. Дунайська поема. 188 стор. Ціна 5 крб. 20 коп.

ФІЛОЛОГИ ЗА ДИПЛОМНИМИ РОБОТАМИ

Ось уже більше трьох місяців, як студенти V курсу філологічного факультету розпочали опрацювати теми дипломних робіт. В минулі роки на факультеті з написанням дипломних робіт було не все гаразд. Нерідкими бували випадки, коли студенти захищали свої дипломні роботи під час екзаменаційної сесії, або навіть і після сесії.

Деканат і вчена рада факультету зробили перші кроки справі покращання написання і встановлення строків захисту дипломних робіт. Ще в червні місяці кафедри філологічного факультету затвердили тематику дипломних робіт. Вчена рада факультету прийняла рішення про початок захисту робіт з 1 квітня. Все це підвищує вимоги до праці дипломантів над своїми роботами.

Та праця дипломантів над дипломними роботами все ще заставляє бажати кращого. Є ще цілий ряд студентів, які або тільки збрали бібліографію по темі, або тільки приступають до цієї роботи. Для таких студентів неперемінні зустрічі з керівниками дипломних робіт, і вони уникають їх.

Значна частина дипломантів вже приступила до роботи над дипломними. Студенти Худолєв В., Мотовілов Ю. вже скла-

ли план, збрали бібліографію, виписали матеріал на картки. Цікаву тему «Понимание реализма в критике Добролюбова» опрацював студент Шарупич О. (керівник доц. З. А. Бабайцева). Він уже написав 2 розділи роботи: «Отношение искусства к действительности» і «Типическая сфера проявления политического». Вже зараз обсяг його роботи виходить за межі 70 аркушів. Тему своєї роботи Шарупич О. вибрав сам і працює над нею з великим інтересом і захопленням. В своїй роботі він виходить із принципів марксистсько-ленінської естетики і зв'язує роботу з питаннями про типовість образів, про розуміння змісту й форми в художньому творі.

Вісім дипломантів опрацюють теми українського мовознавства. Кафедра, якою керує доцент І. Є. Грицютенко, затверджуючи теми дипломних робіт, зважала на їх актуальність. Основні теми робіт стосуються граматики, лінгво-стилістики та порівняльного вивчення східнослов'янських мов. Над цими питаннями працює і колектив кафедри української мови в тісному творчому зв'язку з колективами кафедр російської мови та класичної філології.

На матеріалах літньої ді-

лектологічної експедиції пише свою роботу дипломантка Деркач. Темі «Боротьба проти рецидивів українського буржуазного націоналізму та марризму в українському мовознавстві» присвячена дипломна робота студентки Шатілової.

Окремі дипломні роботи будуть підготовлені до друку, як, наприклад, робота дипломантки Рябчун «Мовні особливості прозових творів Коцюбинського». Ці роботи стануть цікавим матеріалом для вчителів-практиків і випускників факультету. Роботи пишуться в такому розрізі, щоб їх можна було застосувати в шкільній роботі.

Більшість дипломантів відноситься до написання дипломних робіт з усією відповідальністю, з повним розумінням важливості цієї справи. Слід сподіватись, що дипломні роботи будуть написані і захищені своєчасно всіма студентами.

Однак для дипломантів ще не створені всі умови для успішної праці. Так, наприклад, деканат збільшив останнім часом число лекцій і число робочих днів у тижні. А це при умовах підготовки до екзаменаційної сесії негативно відіб'ється на продовженні праці над дипломними роботами.

А. ТУРОВСЬКИЙ.

ТОВАРИСЬКА ДОПОМОГА

Студентка I-го курсу історико-економічного факультету Мая Осадчук показала себе зразковою комсомолкою, наполегливою в навчанні, чуйним і скромним товаришем.

Мені не раз доводилось бачити Маю у незрячих студентів, серед яких є інваліди Вітчизняної війни.

Незважаючи на те, що комсомольська організація курсу вже давно в порядку черговості здійснює допомогу незрячим, Мая з власної ініціативи багато допомагає їм у навчанні, читає їм вголос твори класиків марксизму-ленізму, книги з історії, археології, разом з ними вивчає іноземні мови.

Незрячі студенти Лапін, Крапивін, Поляков, Балац, Сильвестров, Петрухін висловлюють глибоку подяку Маї за її чуйне ставлення, за товариську допомогу.

КИРИН, студент I курсу історико-економічного факультету.

ШЛЯХИ РОЗВИТКУ СУСПІЛЬНО-ПОЛІТИЧНИХ ПОГЛЯДІВ МИХАЙЛА КОЦЮБІНСЬКОГО

Інститут філософії Академії Наук Української РСР готує до друку збірку нарисів з історії громадсько-політичної та філософської думки на Україні. До збірки входять нариси про світогляд, громадсько-політичні і філософські погляди таких діячів української культури як Г. Сковорода, Т. Шевченко, П. Мирний, І. Франко, П. Грабовський, Л. Українка, М. Коцюбинський.

Недавно на кафедрі філософії нашого університету відбулося широке попереднє обговорення цих нарисів. В обговоренні взяли участь викладачі кафедр філософії, української та російської літератури університету, представники деяких інших вищих учбових закладів міста. В рецензіях та виступах учасників обговорення було подано ряд серйозних зауважень і додатків, спрямованих на покращення готованих нарисів.

Нижче друкуємо рецензію ст. викладача М. Левченка, присвячену питанням висвітлення світогляду Коцюбинського.

На мою думку, стаття тов. Партоліна «Суспільно-політичні погляди М. М. Коцюбинського» дає вірне уявлення про світогляд М. М. Коцюбинського. Її слід вітати, бо про творчість і суспільно-політичні погляди видатного українського письменника занадто вже мало сказано.

Однією з позитивних рис статті є прагнення автора розкрити формування світогляду Коцюбинського в тісній залежності від революційного руху тих часів, Шевченка, російської революційно-демократичної літератури і великого Горького.

Проте, тов. Партолін основну увагу зосереджує на громадсько-літературній діяльності Коцюбинського останнього періоду життя письменника. Це, безперечно, цілком слушно. Саме в цей період широкі дружба з Горьким Коцюбинський досягає найвищої вершини своєї творчості. Але, кажучи про суспільно-політичні погляди письменника, не можна забувати, що вони пройшли значну еволюцію. А цього, на жаль, в статті не відчувається.

Еволюцію суспільно-політичних поглядів Коцюбинського треба, на мою думку, розкрити за такими періодами:

1) 1884—1892 рр. В цей період — Коцюбинський переважно житель провінційної Вінниці—міста, де ще відсутній пролетаріат. Переважає дрібна промисловість і дрібний кустар. Луна від суспільно-політичних подій докочується з запізненням. Допитливий і енергійний юнак прагне роботи на користь народу. В шуканні цієї праці настановується на ліберально-просвітительські гуртки і сам починає наївно думати, що життя народу можна покращити шляхом культурницьких заходів. Це було наївне, але щире і пристрасне прагнення. Воно набагато було вищим від засад ліберального народництва.

Цей період можна закінчити повістю «На віру» (1891), в якій соціальний протест починає звучати досить виразно.

2) 1892—1897 р.р. Праця на філоксері. Письменник виходить за рамки Вінницького середовища. Перед його допитливим поглядом — широкі простори бессарабських степів. Він бачить визиск і знущання не лише українських, а й молдавських трудящих. В цьому плані цікаве співставлення «Ціпов'язи» і «Для загального добра».

Це період серйозної ломки ліберально-народницьких уявлень письменника, шукання нових шляхів боротьби, початок критики ліберального народництва. І тут, очевидно, початок сприйняття письменником марксистських ідей, становлення Коцюбинського на позиції революційної демократії.

3) 1898—1903 р.р. Доба передгрозя. Революційно-романтичні оповідання Горького. Перші спалахи революційного вогню. Критика Коцюбинським народництва («Лялечка»), продовження ним сатирично-іронічних традицій Щедрина. Горьківський мотив у повісті «Дорогою ціною». Натхненне проголошення Коцюбинським: свобода здобувається в боротьбі. Підступи до «Фата Морганна».

4) 1903—1913 р.р. Період, коли Коцюбинський, за висловом Горького, «настроювався на героїчний лад», коли він починав збагачувати свій революційно-демократичний світогляд ідеями марксизму, коли підходив до засад пролетарської літератури, хоч марксистом і пролетарським письменником не став.

Така, на мою думку, еволюція поглядів Коцюбинського, про що і треба згадати автору статті.

М. ЛЕВЧЕНКО, старший викладач кафедри української літератури.

ЛІТЕРАТУРНА КОНФЕРЕНЦІЯ

3 грудня на філологічному факультеті була проведена літературна конференція на тему: «Соціалістична праця колгоспного села в художній літературі».

Тов. Подгаєць в доповіді на тему «Соціалістична праця колгоспного села в романі Ніколаєвої «Жатва» розкрив основні риси роману з точки зору рішення вересневого Пленуму ЦК КПРС. Подгаєць вказав, що письменниця приділила основну увагу питанням розвитку сільського господарства, тваринництва і роботі МТС.

З другою доповіддю виступила студентка IV курсу Умрихіна на тему «Образ тракториста в творчості українських радянських поетів».

У дебатах виступали т.т. Кошелева, яка показала, як Шолохов у романі «Поднятая целина» показав перші кроки колгоспного будівництва, тов. Худолєєв, який аналізував роман «Бур'ян» Головка.

Тов. тов. Белікова і Булавка розповіли, як нові методи розвитку сільського господарства застосовуються в країнах народної демократії.

Тов. Елькснер аналізувала нову п'єсу «Народний академік» Фіша і Овечкіна.

Літературна конференція викликала великий інтерес у студентів-філологів.

НАУКОВА РОБОТА НА НАШОМУ ФАКУЛЬТЕТІ

Основною роботою в університеті, зокрема у нас на фізико-математичному факультеті, повинна бути учово-наукова робота.

Який стан наукової роботи студентів на нашому факультеті?

Рада ОНСТ разом з кафедрами нашого факультету докорінно перебудувала роботу наукових гуртків. Замість чисто реферативних доповідей в тематику фізичних гуртків включено експериментальну роботу. Тематика роботи математичних гуртків розрахована також на самостійну роботу студентів.

Коли є цікава тематика, повинна бути наявною робота студентів. Однак багато гуртків ще до цього часу працюють незадовільно. Зокрема, досі не працює гурток молекулярної фізики IV курсу. Про роботу гуртка не піклуються ні староста гуртка Дубовик В., ні бюро факультету, ні кафедра молекулярної фізики.

Не набагато краще обстоють справи з іншими гуртками, які давно вже працюють.

Так, наприклад, на засідання математичного гуртка II курсу 29-го жовтня прийшли крім доповідачів, лише двоє з 40 членів.

Треба сказати, що мало цікавиться роботою цього гуртка сам керівник — Кіро С. Н. Кожен студент повинен відвідувати гурток з обраного предмету, і не тільки відвідувати, а й приймати активну участь в його роботі—читати доповіді і виступати при обговоренні доповідей

Голова ради ОНСТ ДАТІЙ.

Огляд художньої самодіяльності

Добрі наслідки самодіяльного колективу

Закінчився огляд художньої самодіяльності трудящих Одещини, в якому приймав участь й наш студентський колектив.

На огляді наші товариші продемонстрували зростаючу майстерність виконання. Три колективи та ряд окремих виконавців одержали високу оцінку журі конкурсу.

Серед кращих колективів області—наші хореографічний (керівник І. М. Вишняков), хоровий (керівник В. Чернін) та домровий (керівник І. Митрохін) колективи. Серед переможців конкурсу багато й наших виконавців: вокалісти І. Олександрова та М. Шварцбург, інструменталісти В. Зініч та Л. Добров, декламатори О. Монюшко, В. Загоруйко та Є. Українцев, танцюристи І. Реформатська та О. Бабкін.

З винятковим успіхом пройшли виступи нашого молодого хореографічного колективу, що створений лише 2 місяці тому. У колективі нараховується 35 учасників. До огляду наші танцюристи підготували велику й складну танцювальну сюїту «Дружба народів». Наполеглива праця принесла заслужену перемогу. Виступ колективу дістав найвищу оцінку журі конкурсу.

Для участі в республіканському огляді художньої самодіяльності, що має відбутись у січні наступного року у м. Києві, журі обласного конкурсу відбрало й наших виконавців — скрипача В. Зініча, та виконавців «Молдавського танцю» І. Реформатську та О. Бабкіна.

Відрадним явилось і те, що поруч із старшокурсниками на конкурсах виступило значне поповнення з першкурсників. З успіхом виступили на конкурсах студенти перших курсів — Л. Стефанівська, В. Сильвестров,

А. Василевська, що дістали високу оцінку своєї художньої творчості.

Але, хоч наш колектив художньої самодіяльності ввійшов у число кращих колективів міста та області, в його роботі все ж має місце ряд недоліків. Так, деякі учасники хороового та вокального гуртків часто пропускали репетиції, або запізнювались, чим порушували організацію роботи гуртків. Є ще в нас і такі «митці», що поверхово й безвідповідально ставляться до нашої творчої роботи.

Недостатню увагу питанням організації підготовки колективу до огляду приділяли комітет комсомолу й профком університету, правління студентського клубу. Особливо не уважно поставились наші громадські організації до роботи найбільш масових гуртків—хороового та вокального.

Попереду напружена робота по підготовці до огляду самодіяльних драматичних колективів.

Справою честі наших драмгуртківців є постановка на високому художньому та ідейному рівні спектаклів К. Треньова—«Любов Ярова» (український драмколектив, керівник—засл. арт. УРСР Г. Г. Бабенко) та К. Крапиві — «Кто смеется последним» (російський драмколектив, керівник—засл. арт. УРСР, лауреат Сталінської премії, О. М. Максимов).

Побажаємо нашому колективу художньої самодіяльності дальших успіхів у його творчій роботі.

О. БАБКІН, голова правління студклубу ОДУ.

На фото: фрагмент з сюїти «Дружба народів» у виконанні учасників хореографічного гуртка.

Ответ на кроссворд, помещенный в номере от 5-го декабря

ПО ГОРИЗОНТАЛИ

3. Бордо. 5. Рондо. 11. Ясак. 13. Итака. 15. Роза. 16. Образ. 17. Руна. 18. Ермак. 19. Мотоцикл. 20. Атрамент. 23. Эмир. 25. Эрмитаж. 26. Лорд. 28. Тон. 30. Явь. 31. Омск. 32. Ганг. 33. Сом. 35. Око. 37. Трио. 38. Палермо. 39. Реле. 42. Мадригал. 44. Афинодор. 46. Парис. 48. Опала. 49. Киоск. 50. Азов. 52. Панно. 53. Омар. 55. Капри. 56. Тягло.

ПО ВЕРТИКАЛИ

1. Контракт. 2. Травиата. 4. Ода. 6. Дно. 7. Аяччо. 8. Бизе. 9. Парк. 10. Банан. 12. Концерт. 14. Армения. 15. Рафаэль. 21. Пристав. 22. Казарма. 24. Мотор. 27. Ромул. 29. Ном. 30. Яго. 33. Собинов. 34. Тегеран. 36. Ориноко. 40. Карантин. 41. Афродита. 43. Аббат. 45. Опера. 46. Папа. 47. Скот. 51. Ода. 54. Мол.

В. О. редактора М. ПАВЛЮК.

СМІХАСЬ

І Н Д И К

Студент I курсу істфаку Луценко часто без поважних причин пропускає лекції і хворобливо відноситься до критичних зауважень товаришів.

Відбулося в світі диво з див: Індик попав у колектив. Він не вдавався у розмови, високо довгий ніс тримав, і хоч, здається, був здоровий, частенько з лекцій утікав. Захвилювались звірі й птиці: «Так працювати не годиться, бо у навчанні буде зрив, це підірває колектив. Як він щось сам зробить не зможе».

Ми всі охоче допоможемо.

Та наш Індик прийняв це за образ,

Почервонів, надувся зразу і з гнівним пафосом гукнув:

«Я знаю сам собі ціну!»

А колектив сказав Індику чемно: Індик обрав собі невірний путь.

Пора вже Вам, товаришу Луценко, з невірного шляху звернути.